

دبیرستان غیاثیه

تاریخ آزمون:

کد اجرا:

زمان برگزاری: ۳۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: تشریحی هشتم نگارش

- ۱- در متن درس «یاد حسین (ع)»، به نام کدام حماسه‌سازان واقعه کربلا اشاره شده است؟
- ۲- با توجه به درس «یاد حسین» بگویید چرا حضرت عباس (ع) یکی از اسوه‌های جوانمردی در واقعه کربلا شمرده می‌شوند؟
- ۳- درباره تکرار حرف و نقش آن در بیت زیر، گفت‌وگو کنید.
خیزید و خز آرید که هنگام خزان است   باد خنک از جانب خوارزم، وزان است «منوچهری دامغانی»
- ۴- با توجه به درس «سفر شکفتن» چرا زندگی به سفر تشبیه شده است؟
- ۵- براساس درس «سفر شکفتن» علت اصلی بحران‌های زندگی چیست؟
- ۶- با توجه به درس «سفر شکفتن» برای حل مشکل کم‌رویی و یا گستاخی، چه باید کرد؟
- ۷- روایت «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ، فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ» هرکس خود را بشناسد، خدای خویش را شناخته است»، با کدام مهارت زندگی ارتباط دارد؟
- ۸- با توجه به درس «سفر شکفتن» برای دوست‌یابی و حفظ دوستان خوب، به چه مهارت‌هایی نیاز داریم؟
- ۹- ایرج میرزا در شعر «راه نیک‌بختی»، برای سعادت و خوشبختی چه کارهایی را پیشنهاد می‌کند؟
- ۱۰- عبارت «جز راست نباید گفت؛ هر راست نشاید گفت»، با کدام قسمت شعر «راه نیک‌بختی»، تناسب دارد؟
- ۱۱- پیامبر (ص) می‌فرماید: «قُولُوا الْحَقَّ وَ لَوْ عَلَيَّ أَنْفُسُكُمْ: حق را بگویید، هرچند به زیانتان باشد.»
ارتباط این سخن گهربار را با متن درس «راه نیک‌بختی» بیان کنید.
- ۱۲- شعر «شوق مهدی (عج)» و شعر «راه نیک‌بختی» را از نظر لحن با هم مقایسه کنید.
- ۱۳- با توجه به متن درس «آداب نیکان» سه درس که بهلول به جنید آموخت چه بود؟
- ۱۴- با توجه به متن درس «آداب نیکان»، در زندگی امروزی، چه آسیب‌هایی انسان را تهدید می‌کند؟
- ۱۵- با توجه به شعر «آزادگی»، شخصیت پیر و جوان را با هم مقایسه کنید.
- ۱۶- با توجه به درس «آزادگی»، چگونه می‌توان به عزت و آزادگی رسید؟
- ۱۷- با توجه به درس «آشپز زاده وزیر»، پرسش‌های قائم‌مقام فراهانی برای آزمایش فرزنداننش چه بود؟
- ۱۸- با توجه به درس «نوجوان باهوش، آشپز زاده وزیر، گریه امیر» ویژگی‌های مشترک امیرکبیر و قائم‌مقام فراهانی چیست؟
- ۱۹- با توجه به درس «قلم سحرآمیز، دو نامه»، سیدجمال‌الدین اسدآبادی در چه زمینه‌هایی استعداد داشت؟
- ۲۰- قافیه‌های غزل زیر را مشخص کنید.
ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت   بنگر که از کجا به کجا می‌فرستمت
حیف است طایری چو تو در خاکدان غم   زین جا به آشیان وفا می‌فرستمت
در راه عشق مرحله قرب و بعد نیست   می‌بینمت عیان و دعا می‌فرستمت
هر صبح و شام قافله‌ای از دعای خیر   در صحبت شمال و صبا می‌فرستمت
تالشکر غمت نکند ملک دل خراب   جان عزیز خود به نوا می‌فرستمت ... «حافظ»
- ۲۱- در متن درس «پرچم‌داران»، سرزمین ایران با چه ویژگی‌هایی توصیف شده است؟
- ۲۲- درباره ارتباط حدیث «حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْإِيمَانِ» با محتوای درس «پرچم‌داران»، توضیح دهید.
- ۲۳- در بیت «از علی آموز اخلاص عمل / شیر حق را دان منزه از دَعَل» به کدام صفات حضرت علی (ع) اشاره شده است؟
- ۲۴- کدام بیت شعر «شیر حق» با مفهوم عبارت «الاعمالُ بِالنَّيِّاتِ» مناسبت دارد؟
- ۲۵- مولوی، در بیت «باد خشم و باد شهوت، باد آرز / بُرد او را که نبود اهل نماز» بر چه نکته‌ای تأکید کرده است؟
- ۲۶- درباره ارتباط محتوایی داستان «جوانه و سنگ» با مصرع «از محبت خارها گل می‌شود»، توضیح دهید.
- ۲۷- با توجه به روان‌خوانی «جوانه و سنگ»، به نظر شما چه عواملی سبب شد، از دل سنگ، چشمه‌ای پاک و زلال جاری شود؟
- ۲۸- با توجه به درس «آزادگی» از نظر پیر خارکش، عزت و آزادگی چیست؟

۲۹- در درس «قلم سحرآمیز» چه رابطه‌ای بین شعر حافظ و نقاشی کمال‌الدین بهزاد بود؟

۳۰- شاعر در جمله «اینجا خانه خوب خداست» به چه نکته‌ای اشاره دارد؟

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - امام حسین (ع) - حضرت عباس (ع) - حضرت علی اکبر (ع) - حضرت علی اصغر (ع)
- ۲ - زیرا او با آنکه سن کمی داشت تا نفس آخر در برابر دشمن ایستادگی کرد. او هرگز امام حسین (ع) را تنها نگذاشت و تا آخرین نفس از فرمان ایشان پیروی کرد. او وقتی به آب فرات رسید، با اینکه خودش بسیار تشنه بود، آب نوشید زیرا امام حسین (ع)، یارانشان و کودکان و زنان تشنه بودند.
- ۳ - در این بیت حرف‌ها (صداها)ی «خ» و «ز» چندبار تکرار شده‌اند و به خوبی به گوش می‌رسند. این تکرار علاوه بر افزودن موسیقی و گوش‌نوازی شعر، صدای خش‌خش برگ‌های پاییزی را در ذهن مخاطب تداعی می‌کند.
- ۴ - زیرا زندگی همچون یک سفر برای برخی کوتاه و برای برخی طولانی و پر فراز و نشیب است. همچنین برای بهتر زندگی کردن مانند یک مسافر لازم است، مهارت‌های لازم را کسب کنیم.
- ۵ - نداشتن مهارت کافی برای زندگی و رویارو شدن با مسائل آن و نیاموختن روش درست زندگی.
- ۶ - آموختن و تقویت کردن مهارت و ارتباط موثر به ما کمک می‌کند بتوانیم در مواجهه با دیگران ارتباط درست و سنجیده‌ای با آنها برقرار کنیم.
- ۷ - خودآگاهی: شناخت توانایی‌ها، نیازها، استعدادها و ضعف‌های خود
- ۸ - ارتباط مؤثر: ارتباط درست و سنجیده با دیگران و چیرگی بر احساسات و هیجانات: مهار احساسات گوناگون، مانند: عشق، خشم و نفرت، ترس و حتی شادی
- ۹ - سحرخیز بودن، مهربانی و خدمت به مادر، ادب و فرمانبرداری از پدر، باادب بودن، تمیز بودن، آموختن حرف‌های استادان و معلمان، راست‌گویی، حساب‌امال خود را داشتن
- ۱۰ -
زنها! مگو سخن به جز راست / هر چند تو را در آن ضررهاست
۱۱ - این حدیث و بیت «زنها! مگو سخن به جز راست» / هر چند تو را در آن ضررهاست، هر دو به این نکته اشاره دارند که راست‌گویی و گفتن حقیقت در هر شرایطی لازم است حتی اگر به نفع ما نباشد و باعث آسیب به ما شود.
- ۱۲ - شعر «شوق مهدی (عج)» غزل غنایی است و باید با لحن احساسی و غنایی خوانده شود؛ لحنی آرام و با مکث‌های به‌موقع.
شعر «راه نیک‌بختی» در قالب مثنوی و تعلیمی است و باید با لحنی تعلیمی و پندگویانه خوانده شود تا مخاطب به این پندها عمل کند.
- ۱۳ -
۱ - خوردن لقمهٔ حلال
۲ - سخن گفتن برای رضای خدا
۳ - دل بی‌کینه داشتن در سخن گفتن و خوییدن
۱۴ - استفادهٔ نابجا و نسنجیده از امکانات جامعهٔ ماشینی که گویی هریک ابزاری شده‌اند تا ما را از هویت اصلی خویش دور سازند. شکستن شکوه و حرمت انسانی و کم‌رنگ شدن آداب و اخلاق نیز رهاورد تمدن ماشینی و علم‌زدهٔ غرب است.
- ۱۵ - پیرمرد فروتن، قانع و بی‌ادعاست و عزت، آزادی و ارزش انسان را در محتاج نبودن به دیگران می‌داند اما جوان خام، بی‌تجربه مغرور و پرمدعاست و ارزش انسان را اشتباه فهمیده است. او فکر می‌کند که آزادی و ارزش انسان به ثروت و قدرت اوست.
- ۱۶ - اگر انسان جویری زندگی کند که به کسی محتاج و وابسته نباشد، قانع باشد و همواره شکر خدا را گوید، به عزت و آزادی رسیده است.
- ۱۷ -
۱ - کاشف الکل که بود؟
۲ - شعر «ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد / دل رمیدهٔ ما را انیس و مونس شد» از کیست؟
۱۸ - هردوی آنها تلاش و پشتکار زیادی به خرج دادند تا جایگاهشان را به دست آوردند. هر دو خدمات بسیاری به ایران ارائه کردند. هر دو باهوش، دانا و باذکاوت بودند و با جهل مبارزه می‌کردند.
- ۱۹ - آموختن زبان‌های مختلف، سخنوری، تحلیل و نقد مسائل سیاسی و تأثیرگذاری بر مردم
۲۰ - ردیف: می‌فرستم
قافیه‌ها: کجا، وفا، دعا، صبا، نوا و ...
۲۱ - بزرگ، عزیز، شکوهمند، ستم‌دیده، دارای ارادهٔ استوار، سختی‌های بسیار کشیده، سرافراز، پابرجا و ...
۲۲ - ترجمهٔ حدیث: دوست داشتن و عشق وطن بخشی از ایمان است.
این حدیث، متن درس و شعر ادیب‌الممالک، هر سه، بر دوست داشتن و عشق ورزیدن به میهن تأکید دارند و آن را وظیفهٔ همه می‌دانند.
- ۲۳ - اخلاص در عمل - از ناراستی منزه بودن
۲۴ -
شیر حقم نیستم شیر هوا / فعل من بر دین من باشد گوا
۲۵ - میزان اهمیت نماز و نماز خواندن و تأثیر آن بر انسان
۲۶ - این داستان دربارهٔ فداکاری و از خودگذشتگی است. محبت و مهربانی زیبایی دنیاست و زشتی‌ها را زیبا می‌کند. همچنان که این مصراع تأکید دارد که حتی خارهای زشت و آزاردهنده با محبت تبدیل به گل‌هایی زیبا می‌شوند.
۲۷ - فداکاری و از خودگذشتگی - محبت به دیگران - نوع‌دوستی و زندگی‌بخشی

۲۸ - محتاج کسی نبودن عزت است.

۲۹ - هر دو جلوه هنری لطیفی بودند که درد سردار زخمی را تسکین دادند و مایه آرامش روحی او شدند.

۳۰ - مساجد مانند خانه‌های خدا هستند.

